

tyn'1 männen ställer inte in arets midsommarstämma

Södermanlands Spelmansförbund har nu gjort upp sommarens spelprogram. Fem spelmansstämmor kommer den livaktiga avdelningen under sin driftige ordförande, folkskollärare Gustaf Wetter, ledning att presentera, vari ingår midsommarhelgens traditionella stämma som i år spelas upp i Katrineholms Folkets park, och ingalunda blir inställd som tidigare sagts.

Programmet presenterades vid förbundets årsmöte i Nyköping i slutet av juni, men då återstod datumet för stämman, vilket också nu är gjort. Förbundet består av 268 medlemmar, och månadsmöten i midsommarsins traditionella stämma i Katrineholms Folkets park, där är en ledman från Jämtland, Dalarna, Ättern och Västergötland bl. a. edverkar. Sammanlagt över 1000 deltagare i stämman tillsammans med folkdanslag och med magister Wetter som stämmoleddare för året i följd kommer att hålla besökarna på midsommardagen och vidare blir det dans

kring majstången för barnen på eftermiddagen och för de äldre på kvällen. Uppgifterna om att man tänkt inställa årets midsommarstämma stämmer således inte, utan den traditionen tänker förbundet hålla vid liv så länge det är möjligt.

Förra årets myckna arbete med midsommarstämman i Djulö var orsaken till att uppgifter om att sådana stämmor inte längre skulle ske. Därvid avsågs just arrangemangen vid Djulö. Årets stämma i Katrineholms-parken kommer inte att inkräkta på det övriga midsommarfirandet vid Djulö. Eskilstuna stads muséer har inbjudit förbundet den 11 juni för uppvisning på Djurgården, vilket accepterats av spelmännen, som med 50 representanter kommer att underhålla eskilstunaborna på deras fritidsreservat.

Den 19 augusti kommer östra Sörmlands kulturhistoriska förening att arrangera en tillställning på Torekällberget i Södertälje med ett 50-tal spelmän från Södertälje, Gtiesta, Nynäshamn och Katrineholm som stämmodeltagare.

Det förnämsta engagemanget blir i Parken i Eskilstuna, där en stämma med drygt 70 deltagare kommer att presenteras den 26 augusti. Under fjolåret deltog förbundet i Parken och gjorde stor succé med två stämmor. Man är mycket positivt inställd till sådana arrangemang inom spelmansförbundet och står gärna till förfogande för uppspelningen i Eskilstuna tillsammans med folkdansare. Det här framträdandet sker tillsammans med Sörmlands distrikt av Svenska ungdomsringen.

Slutligen strålar ett 60-tal spelmän samman på Brevens Bruk i Närke. Det gäller en stämma med deltagare huvudsakligen från Sörmland, men sedan Östergötland, Örebro län, Närke, Västmanland och Värmland.

Ledare är som tidigare folkskollärare Gustaf Wetter, som stått i spetsen för det kulturbevarande arbetet med spelmansförbundet sedan 1939.

Styrelsen består av Wetter ordförande, kassaförvaltare Nils Lindvall, Katrineholm, sekreterare Sigvard Ejermo, Nyköping, vice ordförande Arvid Karlsson, Nyköping, bitr. kassaförvaltare Artur Forsberg, Katrineholm, arkivarie Alvar Rosén, Katrineholm, samt revisorer S. E. Lindström och Sven Axell, Stockholm.

Förbundet har god ekonomi, gott anseende, stort intresse inom avdelningen samt en god nyrekrytering med många unga studerande i sina led.

tofsar vid knäna är Leksandsborna i Dalarna. Annars är det prima liv och gott humör inom hela Sörmlands spelmansförbund!

DAGENS I

Ballader

I JVERIGES RADIO har många järn i elden. Några av aktiviteterna menar ledningen vara av så stor vikt och betydelse att de är värda en form varaktigare än det flyktiga programmet och mer lättillgänglig än det arkiverade ljudbandet. Sedan 1948 har *Matts Arnberg* lett ett omfattande inspelningsarbete för att samla in resterna av den gamla folkliga sångskatten. Ett överraskande rikligt och intressant material har bragts i dagen. En del användes i en programserie 1958, och nu har experterna sammanställt ett urval som föreligger i en mapp om fyra stora Lp-skivor med titeln *Den medeltida balladen*. En liten bok med samma namn, som utges samtidigt, ger en koncentrerad handledning till lyssnarnas orientering (skivserie + bok 125 kr).

Det är en märklig, fantasieggande utgåva. Här gläntas på dörren till en halvt försvunnen värld, som det lönar sig att långsamt tränga in i.

Arnberg själv skriver om inspelningarna och om dem som sjöng, *Karl-Ivar Hildeman* om balladen ur litteraturforskarens synvinkel, *Ulf Peder Olrog* "Om ballader i levande tradition", *Sture Bergel* om "Balladmelodierna" och *Nils L Wallin* om "Att rekonstruera ballader".

Av den sistnämnda artikelrubriken framgår att vi rör oss på osäker mark. Några fullständiga kvarlevor av den medeltida balladen är inte bevarade, av melodierna blev praktiskt taget ingenting upptecknat under medeltiden, utan vi får hålla oss till senare versioner av muntligt traderat material. Vad det koreografiska angår står forskarna på en ännu osäkrare grund. Man antar att balladen under medeltiden uppkom som en högre stånds konst, "en riddarklassens höviska modelitteratur", som upplevdes i dansvisans form. Hur dansen tillgick kan vi endast gissa oss till, dels med hjälp av svårtydda avbildningar, dels genom de danstraditioner som lever kvar på Färöarna. Där framförs balladerna alltså av en försångare, som sjung-